

זְעִירִין. לִית לְהוּ דְעֵתָא שְׁלִים כְּשָׂאָר בְּנֵי נֶשָׂא
דְּהָכָא. זְפֹאִין אִינוּן לְזַמְנִין. וְלְזַמְנִין אֶהְדְּרִין
לְסִטְרָא בִישָׂא, וּמּוֹלִידִין וּמִיִּיתִין כְּשָׂאָר בְּנֵי
נֶשָׂא.

לְהֵם דְּעֵת שְׁלָמָה כְּמוֹ שְׂאָר בְּנֵי
אָדָם שֶׁל פֶּאן. צְדִיקִים הֵם
לְפַעְמִים, וְלְפַעְמִים חוֹזְרִים לְצַד
הַרְע, וּמּוֹלִידִים וּמִיתִים כְּמוֹ שְׂאָר
בְּנֵי אָדָם.

אָדָם הוּוּ בְּאֲדָמָה, עַד דְּאוּלִיד שֵׁת, וּמִתְמָן
סָלִיק לְעֵילָא, (אֲרַבֵּעַ) דְּרַגְיִן אַקִּיף. וְסָלִיק
לְהֵאִי אֶתֶר דְּאֶקְרִי תַבְל, וְתַבְל דָּא עֵילָאָה עַל
כְּלָהוּ דְּרַגְיִן, כִּיּוֹן דְּסָלִיק סָלִיק לְאֶתֶר כִּי
מְקַדְּשָׁא. דְּאֶקְרִי בְּאִינוּן שְׂמָהֵן דְּהוּוּ דִּיּוֹרִיָּה
כְּהוּ. אַרְיִן אֲדָמָה הֵכִי אֶקְרִי.

הָיָה בְּאֲדָמָה עַד שֶׁהוֹלִיד
אֶת שֵׁת, וּמִשָּׁם עָלָה לְמַעְלָה,
(אֲרַבֵּעַ) דְּרַגּוֹת הַקִּיף. וְעָלָה לְמַקּוֹם
הַזֶּה שְׁנִקְרָא תַבְל. וְהַתְּבַל הַזֶּה
עֲלִיּוֹנָה עַל כָּל הַדְּרַגּוֹת. כִּיּוֹן
שְׁעָלָה, עָלָה לְמַקּוֹם בֵּית
הַמְּקַדָּשׁ. שְׁנִקְרָא בְּאוֹתָם הַשְּׁמוֹת
שְׁהִיָּה דִּיּוֹרוֹ כְּהֵם. אַרְיִן אֲדָמָה -
כִּף נִקְרָאת.

דְּרִיג אָדָם תְּלַת דְּוֹכְתִי, גִּי"א נְשִׂי"ה צִי"ה.
גִּי"א אִיהוּ אֶתֶר, בְּדוּכְתָא סְגִי כְּהֵאִי
פּוֹתִיָּא וְאוּרְכָא דְּגִיָּהֲנָם. בְּגִי"א וּנְשִׂי"ה
וְצִי"ה, אֶתְבְּדְרוּ אִינוּן דְּכִנּוּ מְגַדְּלָא, וְאוּלִידוּ
תְּמָן. עַל דְּאַרְגִּיזוּ לְמַלְכָּא עֵילָאָה קְדִישָׂא, בְּגִיִן
דָּא קְרִיב לְנוּרָא דְּדָלִיק. אִית בְּנֵי נֶשָׂא בְּכָל
זְקִירוּ, בְּעוֹתָרָא וְעַפְרוֹת זָהָב, וְאַבְנֵין זְקִירִין,
מֵאן דְּעָאל תְּמָן וְהוּא מְהָכָא מִתְבַּל, בְּחִמִּידוּ
דְּהוּוּא עוֹתָרָא זְהָבִין לִיָּה, וְסָלִיק לְזַמְנִין
לְדוּכְתָא דְּאֶקְרִי נְשִׂיָּה, בְּגִיִן דִּיתְנַשִּׂי מִתְמָן,
וְנַחֲתִית לְהֵאִי גִי"א, דְּלָא יַדַּע אֶתֶר דְּהוּא מִתְמָן.
גִּי"א, דָּא הוּא בְּאַמְצַעוֹתָא דְּעֵילָא וְתַתָּא, דָּא
אֶקְרִי גִי בֶן הַנֶּם, וּרְצוּעָה חָדָא נְפָקָא
מִתְמָן לְעֵילָא לְהֵאִי תַבְל, וְאֶקְרִי אוּף הֵכִי גִי
בֶן הַנֶּם. וְתְמָן פְּתַחא דְּגִיָּהֲנָם. וְאִינוּן בְּנֵי אֲנֶשָׂא
דְּתְמָן, בְּגִיִן דָּא כְּלָהוּ יַדְעֵי בְּחַרְשִׁין וְחִכְמָאן.
וְתְמָן זְרַעֵי וְנִטְעֵי אֵילָנִין. וְלִית תְּמָן חֲטִיִן, וְלָא
חַד מִשְׁבַּעָה מִיִּנִין.

דְּרִיג אָדָם שְׁלִשָׁה מְקוּמוֹת, גִּי"א
נְשִׂי"ה צִי"ה. גִּי"א הוּא מְקוֹם
בְּמַקּוֹם גְּדוֹל כְּמוֹ רַחֲב וְאַרְף
הַגִּיָּהֲנָם. בְּגִי"א וּנְשִׂי"ה וְצִי"ה
הַתְּפָזְרוּ אוֹתָם שְׁבִנוּ אֶת הַמְּגַדְל,
וְהוֹלִידוּ שָׁם. עַל שְׁהַרְגִּיזוּ אֶת
הַמְּלַךְ הַעֲלִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ, מִשּׁוֹם זֶה
קָרִב לְאֵשׁ שְׁדוּלְקָת. יֵשׁ בְּנֵי אָדָם
בְּכָל הַכְּבוֹד, בְּעֵשֶׂר וְעַפְרוֹת זָהָב
וְאַבְנֵים זְקִרוֹת, מִי שְׁנַכְנֵס לְשָׁם
וְהוּא מִכָּאן מִתְבַּל, בְּחִמְדַת אוֹתוֹ
הַעֲשֶׂר נוֹתְנִים לוֹ, וְיִוֹרֵד לְפַעְמִים
לְמַקּוֹם שְׁנִקְרָא נְשִׂיָּה, כְּדִי
שְׁיִשְׁפַח מִשָּׁם, וְיִוֹרֵד לְגִיָּא הַזֶּה
שְׁלָא יוֹדַע הַמְּקוֹם שְׁהוּא מִשָּׁם.
גִּי"א זְהוּ בְּאַמְצַע שְׁלַמְעָלָה
וּמִטָּה, זֶה נִקְרָא גִי בֶן הַנֶּם,
וּרְצוּעָה אַחַת יוֹצֵאת מִשָּׁם
לְמַעְלָה לְתַבְל הַזֶּה, וְנִקְרָא אַף כִּף
גִי בֶן הַנֶּם, וְשָׁם פְּתַח הַגִּיָּהֲנָם.
וְאוֹתָם בְּנֵי אָדָם שְׁשָׁם, מִשּׁוֹם זֶה
כָּלֵם יוֹדְעִים בְּכִשְׁפִים וְחִקְמוֹת,
וְשָׁם זוֹרְעִים וְנוֹטְעִים אֵילָנוֹת,
וְאִין שָׁם חֲטִיִם וְלָא אַחַד מִשְׁבַּעָה
מִיִּנִים.

בְּנְשִׂי"ה אִית בְּנֵי נֶשָׂא קְטוּעִין זְעִירִין, וְלִית
לְהוֹן חוֹטְמִין, בְּר תְרִין נוֹקְבִין,
דְּנְפָקָא בְּהוּ רוּחָא. וְכָל מַה דְּעַבְדִי, מִיָּד
מִשְׁתַּפְּחִי. וְעַל דָּא אִיקְרִי נְשִׂיָּה. וְזַרְעֵי וְנִטְעֵי

בְּנְשִׂיָּה יֵשׁ בְּנֵי אָדָם קְטוּעִים
קְטוּנִים, וְאִין לְהֵם חֲטָמִים, רַק שְׁנֵי
נְקָבִים שְׁיוֹצֵאת בְּהֵם רוּחַ, וְכָל
מַה שְׁעוֹשִׂים - מִיָּד מִשְׁתַּפְּחִים,

אֵילָנַיִן, וְלִית תְּמָן חֲטִיִּים, וְלֹא מִשְׁבַּע זַיִנֵי תְּבוּאָה.

צִיָּה, הוּא אֶתֶר כִּשְׁמִיָּה, בְּיַבְשׁוּתָא בְּכָלֵא. תְּמָן בְּנֵי נִשְׂא שְׁפִירָן בְּחִיזוֹ. וּמַגּוֹ דְּהִהוּא צִיָּה, פֶּד יָדְעֵי אֶתֶר דְּמִקּוֹרָא דְּמִיִּין נְבָעִין, עָאֲלִין תְּמָן. וְלִזְמַנִּין דְּסִלְקִין מַגּוֹ מִיִּין, לְהֵאִי תַבְל. וְאִינוּן בְּנֵי מַהִימְנוּתָא יִתִּיר מִבְּנֵי נִשְׂא אַחֲרֵנִין, וּבִינֵיהוּ דִּיּוֹרִין טָבָן, וְעוֹתָרָא סָגִי. וְזָרַע זְעִיר, מַגּוֹ יַבְשׁוּתָא דְּהִתָּם, וְנִטְעֵי אֵילָנַיִן וְלֹא מִצְּלִיחִין. וְתִיּאֻבְתָּא דְּלֵהוּן לְבְנֵי נִשְׂא דְּהִכָּא. וּמִבְּרַחֲוֹ לִית דְּאָכְלֵי נְהָמָא, בַּר אֲלִין דְּהִכָּא בְּתַבְל. דְּהָא לְעֵילָא מְכַל אֲלִין תַבְל, דְּכִתִּיב (תהלים צ"ט) וְהוּא יִשְׁפֹּט תַבְל בְּצִדְקָא. פְּגוּוֹנָא דְּכָל אֲלִין אֲרַעָאן, אִית בְּהֵאִי תַבְל. וְכָל אֲלִין שְׁמֵהֶן דְּאִית בְּהוּן אוּף הִכִּי, בְּגִין דְּאִיהוּ שְׁבִיעָאָה. אִית הִכָּא אוּף הִכִּי פְּגוּוֹנָא דְּהִהוּא דּוּכְתָא דְּלִתְתָא, וְכָל אֲלִין בְּדִיּוֹרִין דְּבְנֵי נִשְׂא, מְשַׁנְיִין אֲלִין מֵאֲלִין, דְּכִתִּיב (תהלים קד כ"ד) מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה'. עַד פֶּאֶן.

מדרש הנעלם

תְּנִן, בְּעֵשְׂרָה מְאָמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם. רַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי נִתָּן אוּמְרִים, בְּמֵאָמֵר אֶחָד נִבְרָא, וְאִיזְהוּ. דְּכִתִּיב (תהלים לג ו') בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ. וְרַבִּי אַבְא אָמַר, דְּכִתִּיב (שם לג ט) כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד, אַמְרָה אַחַת בְּלָבָד. ר' אֶלְעָזָר אָמַר, לֹא זֶה וְלֹא זֶה, אֶלְא בְּאוֹת אַחַת נִבְרָא הָעוֹלָם, בְּלֹא אַמְרָה. שְׁלֵמְדֵנוּ, רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, אוֹת אַחַת נִטַּל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (דף ט ע"א) מִשְׁמוֹ, וּבְאוֹתוֹ הָאוֹת נִבְרָא. וְהִינּוּ דְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מֵאִי דְכִתִּיב, מִי כְּמִכָּה בְּאֵלִים ה', שְׁיֻכַּל לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם. אֲרָא מִשְׁמַע בְּה"א נִבְרָא הָעוֹלָם, בְּאוֹת אַחַת

וְעַל כֵּן נִקְרְאוֹת נִשְׂיָה, וְזוֹרְעִים וְנוֹטְעִים אֵילָנוֹת, וְאִין שְׁם חֲטִיִּים וְלֹא מִשְׁבַּעַת הַמִּינִים.

צִיָּה הוּא מְקוּם כְּשִׁמוֹ, בְּיַבְשׁוּתָא הַכַּל. שְׁם בְּנֵי אָדָם יִפִּים לְמִרְאָה, וּמִתּוֹף אוֹתָהּ צִיָּה, כְּשִׁיּוֹדְעִים מְקוּם שֶׁל מְקוֹר מִים נּוֹבְעִים, נִכְנָסִים לְשֵׁם, וְלִפְעָמַיִם שְׁעוֹלִים מִתּוֹף הַמַּיִם לְתַבְל הַזֶּה. וְהֵם בְּנֵי אַמּוּנָה יוֹתֵר מִבְּנֵי אָדָם אַחֲרִים, וּבִינֵיהֶם דִּיּוֹרִים טוֹבִים וְעֶשֶׂר רַב, וְזוֹרְעִים מְעַט מִתּוֹף הֵיבְשׁוּתָא, וְנוֹטְעִים אֵילָנוֹת וְלֹא מִצְּלִיחִים, וְתִשְׁוֹקְתָם לְבְנֵי אָדָם שֶׁל פֶּאֶן.

וּמִבְּרַחֲוֹ אִין שְׂאוּכְלִים לָחֵם, פֶּרֶט לְאֵלוֹ שְׂפָאן בְּתַבְל, שְׁהַרִי לְמַעְלָה מְכַל אֵלוֹ תַבְל, שְׂפָתוֹב וְהוּא יִשְׁפֹּט תַבְל בְּצִדְקָא. כְּמוֹ שְׂכַל אֵלוֹ הָאֲרָצוֹת, יֵשׁ בְּתַבְל הַזֶּה. וְכָל אֵלוֹ הַשְּׁמוֹת יֵשׁ בְּהֵם אַף כָּף, מִשׁוּם שְׁהִיא שְׁבִיעִית. יֵשׁ פֶּאֶן אַף כָּף כְּמוֹ שְׂאוֹתוֹ מְקוּם שְׁלִמְטָה, וְכָל אֵלוֹ בְּדִיּוֹרִים שֶׁל בְּנֵי אָדָם, מְשַׁנְיִים אֵלוֹ מֵאֵלוֹ, שְׂכַתוֹב (תהלים קד, כ"ד) מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה'. עַד פֶּאֶן.

מדרש הנעלם

שְׁנֵינּוּ, בְּעֵשְׂרָה מְאָמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם. רַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי נִתָּן אוּמְרִים, בְּמֵאָמֵר אֶחָד נִבְרָא, וְאִיזְהוּ? שְׂכַתוֹב (תהלים לג) בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ. וְרַבִּי אַבְא אָמַר, שְׂכַתוֹב (שם) כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד. אַמְרָה אַחַת בְּלָבָד. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, לֹא זֶה וְלֹא זֶה, אֶלְא בְּאוֹת אַחַת נִבְרָא הָעוֹלָם, בְּלֹא אַמְרָה. שְׁלֵמְדֵנוּ, רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, אוֹת אַחַת נִטַּל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשְׁמוֹ, וּבְאוֹתָהּ הָאוֹת נִבְרָא, וְהִינּוּ שְׂאֵמֵר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַהוּ שְׂכַתוֹב (שמות טו) מִי כְּמִכָּה בְּאֵלִים ה', שְׁיֻכַּל לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם? אֲרָא מִשְׁמַע בְּה"א נִבְרָא הָעוֹלָם,

ממש, ובמאי נוקים (תהלים לג ט) כי הוא אמר ויהי וגו'. (שם לג ו) בדבר ה' שמים נעשו. אלא אמר רבי אלעזר, לאחזאה לעלמא דהא אתברי הוה, ולא הוה מתגליא, ואצטריך כל חד וחד לאתגלאה, לאפקא כל חד וחד עובדוי וחילו דאיתחזי ליה.

אמר רבי אלעזר, כל העולם פלו, וכל תולדותיהם, ברגע אחד נבראו, בשעה אחת נבראו, וביום אחד נבראו, דכתיב אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות י"י אלהים, באותו היום ממש, באותה שעה ממש, ואותו רגע ממש.

ותניא, אמר רבי אבא אמר רבי יוחנן, קדם שברא הקדוש ברוך הוא את העולם, היה הוא ושמו אחד, והיה בדעתו לברוא את העולם, וברא קדם אלף עולמות, שנאמר (שיר השירים ח יב) האלף לך שלמה. ואחר כך ברא עולמות אחרים, להודיע שהכל נגדו כאין.

והיינו דאמר רבי חייא, למה אלף ראשונה באותיות. מפני שבתחלה ברא אלף עולמות, שקדמו לשאר עולמות, ואחריו בי"ת, שהוא בנין שמים וארץ. רב הונא אמר, בתחלה ברא פסא הכבוד. שפתוב בו, (דניאל ז א) אלף אלפין ישמשונה, ואחריו שאר המלאכים, והארץ, שהם בית העולם. ואחריו גימ"ל, גן עדן, שהוא גמול הצדיקים. ואחריו דל"ת, שהוא האדם שנרכב בארבע רוחות.

אמר רבי יצחק אמר רבי זריקא, קלטיפין דירוקין, הוה מסחר על תהומא, ותהומא הוה סליק ונחית, ואת אחד הוה פשיט בתלת זיווייתה על תהומא, ותהומא שכיף. הדא הוא דכתיב, (בראשית א ב) ורוח אלהים מרחפת.

באות אחת ממש, ובמה נבאר (תהלים לג) כי הוא אמר ויהי וגו', (שם) בדבר ה' שמים נעשו? אלא אמר רבי אלעזר, להראות לעולם שהרי היה נברא ולא היה מתגלה, והצטרף כל אחד ואחד להתגלות, להוציא כל אחד ואחד מעשיו וכחו שראוי לו.

אמר רבי אלעזר, כל העולם פלו וכל תולדותיהם, ברגע אחד נבראו, בשעה אחת נבראו, וביום אחד נבראו, שפתוב (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות ה' אלהים. באותו היום ממש, באותה שעה ממש, ואותו רגע ממש.

ושנינו, אמר רבי אבא אמר רבי יוחנן, קדם שברא הקדוש ברוך הוא את העולם, היה הוא ושמו אחד, והיה בדעתו לברוא את העולם, וברא קדם אלף עולמות, שנאמר (שיר השירים ח) האלף לך שלמה, ואחר כך ברא עולמות אחרים, להודיע שהכל נגדו כאין.

והיינו שאמר רבי חייא, למה אלף ראשונה שבאותיות? מפני שבתחלה ברא אלף עולמות, שקדמו לשאר עולמות, ואחריו בי"ת, שהוא בנין שמים וארץ. רב הונא אמר, בתחלה ברא פסא הכבוד, שפתוב בו (דניאל ז) אלף אלפים ישמשוהו, ואחריו שאר המלאכים, והארץ, שהם בית העולם. ואחריו גימ"ל, גן עדן, שהוא גמול הצדיקים, ואחריו דל"ת, שהוא האדם שנרכב בארבע רוחות.

אמר רבי יצחק אמר רבי זריקא, קוים ירקים היו סוככים על התהום, והתהום היה עולה ויורד, ואות אחת הייתה מתפשטת בשלש זיווייתה על התהום, והתהום שכיף. והו שפתוב (בראשית א ב) ורוח אלהים מרחפת.